

skal overveje, om man ikke ved at drage Andelskasserne ind under disse Bestemmelser lægger dem for store Hindringer i Vejen. Det er muligt, at man bør have en Særlovgivning for Andelskasserne, men man bør ikke søge at hindre deres Virksomhed.

Chr. Søgaard: Som det er omtalt af flere tidligere Talere, er det efter Lovforslagets § 1 eller rettere efter Bemærkningerne til § 1 givet, at Andelskasserne skal inddrages under denne Banklov. Det er mig bekendt, at Andelskassernes Ledelse føler sig meget brøstholden derved, og det forekommer mig at være med Rette, idet deres Virksomhed, som den har formet sig gennem Aarene, vil blive i høj Grad hemmet, hvis Kasserne inddrages herunder. Det glæder mig, at to Partiordførere, det ærede Medlem Hr. Aksel Jensen og det ærede Medlem Hr. Zahle, har samme Syn som jeg paa denne Sag. Jeg beklager, at den højtærede Minister ikke synes at se paa Sagen paa samme Maade, men det glæder mig dog, at Ministerens Udtalelse gik ud paa, at der var Mulighed for Forhandling om dette Spørgsmaal, saa at Tilsynet, hvis man endelig vil have Tilsyn med disse Andelskasser, muligt kunde blive henført under Sparekasselovgivningen eller under en særlig Lovgivning.

Disse Andelskasser er i Henseende til deres Organisation, Virkeomraade og Virkeomraade meget forskellige fra Bankerne, og hvis disse Kasser skulde inddrages under denne Lov, vilde det nødvendiggøre meget store Forandringer i deres Organisation, saa store, at man godt kan sige, at saafremt det skete, vilde deres Virksomhed, som den hidtil har formet sig, ophøre. Disse Andelskasser er Foreninger, som hviler paa Medlemmernes ubegrænsede solidariske Ansvar, lige saa vel som de andre Andels-sammenslutninger. Derfor har de ikke nogen legnet Garanti- eller Aktiekapital. Hver enkelt Andelskasses Omraade er bestemt afgrænset; den omfatter i Regelen et Sogn, en Landsby eller et Omraade, som har en naturlig indre Samhørighed, ligesom Tilfældet er med Omraadet for andre Andels-sammenslutninger, f. Eks. Mejerier, Brugsforeninger eller lignende. Og disse Kassers Kreds er saa lille, at der er et personligt Kendskab mellem Medlemmerne indbyrdes til de enkelte Medlemmer og deres økonomiske Forhold og Virken.

Andelskassernes Virksomhed er den at modtage Medlemmernes Driftsmidler som Indskud paa Checkkonto til Anvendelse for

Medlemmerne i den daglige Omsætning eller som almindelige Indlaan, som da atter udlaanes mod behørig Sikkerhed til Medlemmerne eller til andre indenfor Kredsen. Det forekommer mig derfor, at deres Virksomhed har meget mere Lighed med Sognesparekassers end med Bankers, og der har ikke indenfor Andelskassernes Omraade været Tale om Spekulationer som dem, der har fundet Sted ved Bankernes Hjælp, og som har ført til de store Bankkrak. Naar den højtærede Erhvervsminister nævnte, at Andelskasserne udlaante deres Midler til Møller, Mejerier og Bagerier og lignende, og mente derigennem at kunne paa-vise, at de var Bankforetagender, kan jeg slet ikke forstaa dette. Det er meget mere Sparekassevirksomhed, der er Tale om her.

Det oplyses i Bemærkningerne til Lovforslaget, at der ved Udgangen af 1922 fandtes ca. 100 Andelskasser her i Landet, og at Andelskasserne i 1919 havde en Gennemsnitsbalance paa ca. 162 500 Kr. Altsaa baade økonomisk og geografisk er det ret begrænsede Virksomheder; de har, som jeg nævnte før, stor Lighed med vore Sognesparekasser baade i Henseende til Omraade og i deres Virkeomraade. Lige saa lidt Mening, som der efter min Formening vilde være i at inddrage vore Sognesparekasser under denne Banklov, vil der være i at inddrage Andelskasserne derunder, saa meget mere som Andelskasserne jo har hævdet, at de maa standse deres Virksomhed, hvis en saadan Inddragning finder Sted.

Hensigten med det foreliggende Banklovforslag er, saa vidt det kan gøres fra Statsmagts Side, at sikre Indskyderne og forhindre fremtidige Bankkrak, og det Formaal maa man jo billige, og de Foranstaltninger, der er foreslaaet i Loven, maa man gaa med til, for saa vidt ikke det private Initiativ og Befolkningens Selvstyre gaas for nær. Det er nævnt, at der er en ret intim Forbindelse mellem Andelsbanken og Andelskasserne, og det er ogsaa anført af den højtærede Minister som en Begrundelse for, at man skulde inddrage disse Andelskasser under Bankloven. Det er efter min Formening ikke Tilfældet, at der er en saadan Forbindelse. Andelskasserne er fuldt ud selvstændige Virksomheder, lige saa selvstændige som vore Sparekasser. Det eneste, de har med Andelsbanken at gøre, er, at den er deres Bankforbindelse; men enhver Sognesparekasse har jo sin Bankforbindelse, uden at man derfor kan sige, at det er en Bankvirksomhed, der er Tale om. Som sagt, de Grunde, der kan være til